Copyright Arvid Brandberg, Stockholm

Karta

över

DANNEMORA GRUVOR

belägna inom

Films och Dannemora socknar, Uppsala län,

delen

KONSTÄNGSFÄLTET

upprättad enligt mätningar avslutade den 1 september 1964.

av

Behörig gruvmätare

Kompletterad till slutkarta enligt mätningar avslutade den 31 mars 1992.

av

Behörig gruvmätare

10 0 50 100 m

Skala 1:1000

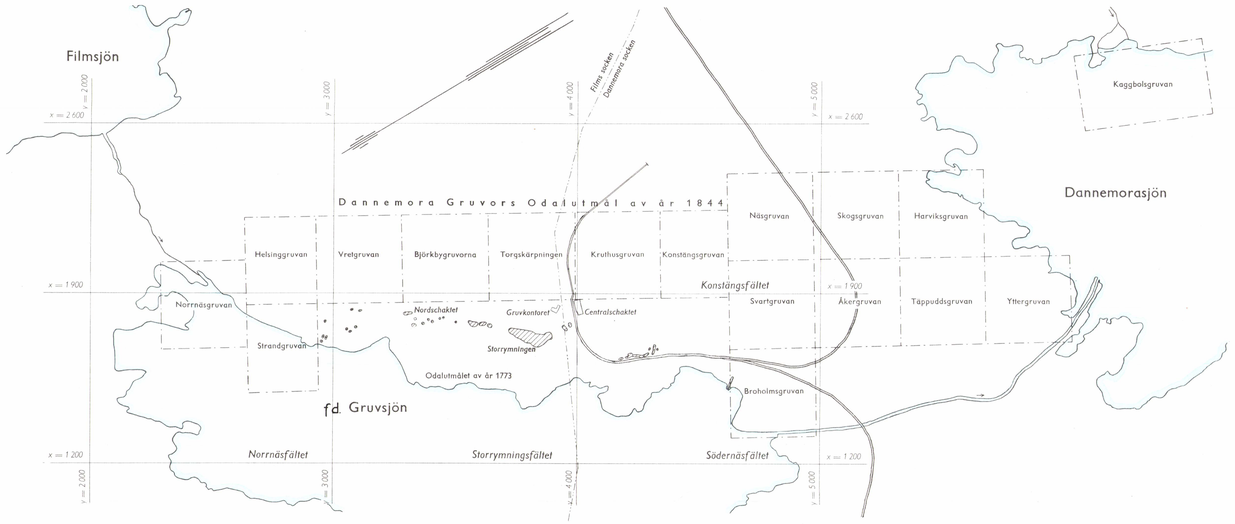

Skala 1:10 000

Copyright Arvid Brandberg, Stockholm

Innehållsförteckning

Topografiska beteckningar		A_1
Geologiska beteckningar		
Kompletteringar		A_1
Beskrivning		A_1
Topografiskt dagblad		B_1
Magnetiskt dagblad		B_2
Geologiskt dagblad		C_1
Horisontalskärning	70 m	C_2
	125 m	C_3
	145 m	C_4
	175 m	C_5
	190 m	C_6
	215 m	C_7
	240 m	C_8
	260 m	C_9
	290 m	C_{10}
	300 m	C_{11}
	318 m	C_{12}
	337 m	C_{13}
	350 m	C_{14}
	380 m	C_{15}
	405 m	C_{16}
	434 m	C_{17}
		C_{18}
	460 m	C_{19}
Längdprofil A—A		E_1
Tvärprofil	y = 40	F_1
	y = 40 1/4	F_2
	y = 40 1/2	F_3
	y = 40 3/4	F_4
	y = 41	F_5
	y = 41 1/4	F_6
	y = 41 1/2	F_7
	y = 41 3/4	F_8
	y = 42	F_9
	y = 42 1/4	F_{10}
	y = 42 1/2	F_{11}
	y = 42 3/4	F_{12}
	y = 43	F_{13}
	y = 43 1/4	F_{14}
	y = 43 1/2	F_{15}
	y = 43 3/4	F_{16}
	y = 44	F_{17}
	y = 44 1/4	F_{18}
	y = 44 1/2	F_{19}
	y = 44 3/4	F_{20}
	y = 45	F_{21}
	y = 45 1/4	F_{22}
	y = 45 1/2	F_{23}
	y = 45 3/4	F_{24}
	y = 46	F_{25}
	y = 46 1/4	F_{26}
	y = 46 1/2	F_{27}
	y = 46 3/4	F_{28}
	y = 47	F_{29}
	y = 47 1/4	F_{30}
	y = 47 1/2	F_{31}
	y = 47 3/4	F_{32}
	y = 48	F_{33}
	y = 48 1/4	F_{34}
	y = 48 1/2	F_{35}
	y = 48 3/4	F_{36}
	y = 49	F_{37}
	y = 49 1/4	F_{38}
	y = 49 1/2	F_{39}
	y = 49 3/4	F_{40}
	y = 50	F_{41}
Borrhålsblad		H_1

Topografiska beteckningar

Beteckning	Färg
Berg i dagen	Sepia
Vattensamling med vattendrag	Prussian Blue
Dike	
Barrskog	
Lövskog	
Kärr eller mosse	Burnt Sienna
Odlad mark	Gamboge
Nivåkurvor	
Byggnad	Crimson Lake
Väg och gångstig	Yellow Ochre
Vägbro av trä	Yellow Ochre
Vägbro av järn eller betong	Yellow Ochre
Gärdesgård eller staket med grind	
Lastkaj	Yellow Ochre
Stödmur	
Smalspårig utfraktsbana på marken	
på bockar	
Järnvägsspår	
Travers eller bockkran	
Klarvattenledning ovan jord / nedgrävd	Prussian Blue
Slamvattenledning med slamdamm ovan jord / nedgrävd	Sepia
Elektrisk huvudledning på stolpar / jordkabel	
Stolptransformator (6 kV, 380 V)	
Transformator på marken (10 kV)	
Jordtipp	
Jordslänt	
Varphög	Neutral Tint
Utmålsgräns med röse	
Ägogränser med röse	
Gräns för inlöst område	Carmine
Direkt inmätt kontur i gruvrum (a) vid sänkning (b)	
Sänkning till underliggande horisontalskärning (c)	
Kontur å gruvrum bakom eller under skärningsplanet	
Kontur å gruvrum framför eller över skärningsplanet	
Osäker kontur	
Dagöppning	
Sänkning vid donläge mindre än 50^g	
Vattenfylld dagöppning	
Igenfylld dagöppning	
Ras i dagen	
Skärning av markytan på vertikalblad	
Stig från sulan uppåt (a) till sulan nedifrån (b) passerande sulan (c)	
Tappglugg	
Bockort å horisontalblad / å vertikalblad	
Betonggjuten ort å horisontalblad / å vertikalblad	
Timrat schakt	
Betonggjutet schakt	
Diamant- eller annat provborrhål	
Luftmagasin	
Större ras i arbetsrum å horisontalblad / å vertikalblad	
Triangelpunkt å dagblad (3.561)	
Teodolitmätt polygonpunkt i dagen eller i vägg under jord (70.832)	
Teodolitmätt polygonpunkt i tak eller sula (89.754)	
Märkpunkt i dagen eller i vägg under jord (64.05)	
Märkpunkt i tak eller sula (52.36)	
Märkpunktsnummer (14)	Grön tusch
Avvägning å sula, skärningskontur respektive tak (27.3, 26.3, 25.0)	Blå och röd tusch
Konnektionslinjer med konnektionspunkt (46—62)	
Skärningsplans spår i kartplanet	
Skärningsytas spår i kartplanet (A — A)	Röd tusch

Geologiska beteckningar

Beteckning	Färg
Hälleflinta	Chrome Yellow
Porfyr	Chrome Yellow + Svart tusch
Porfyrgångar	
Skarn	Hookers Green
Kalksten	Neutral Tint
Järnbindig kalksten	Neutral Tint + Blå tusch
Hälleflintbandad kalksten	Neutral Tint + Chrome Yellow
Felsitgångar	Chrome Yellow + Crimson Lake
Amfibolitgångar	Sap Green
Porfyrgångar	Sap Green + Light Red
Granit	Crimson Lake
Svartmalm	Permanent Blue
Skarnrik svartmalm	Permanent Blue + Hookers Green
Svartmalm i skarn	Hookers Green + Permanent Blue
Svartmalm i kalksten	Neutral Tint + Permanent Blue
Kalkrik svartmalm	Permanent Blue + Neutral Tint
Kopparmalm	Emerald Green
Blymalm	Mauve
Zinkmalm	Burnt Sienna
Svavelkis	Vermilion
Magnetkis	Raw Umber
Svavelkis i zinkmalm	Burns Sienna + Vermilion
Skölar	Light Red + Light Red
Horisontalt läge	
Vertikal stupning	
Stupning i övrigt	
Horisontal stänglighet	
Vertikal stänglighet	
Stänglighet i övrigt (50^g)	
Synklinalaxel (20^g)	
Antiklinalaxel (30^g)	

Kompletteringar

Mätningen avslutad		Inlagt på kartan	
Datum	Gruvmätare	Datum	Gruvmätare
[illegible]	[illegible]		
1992-03-31	Bo Gustavsson	1992-10-30	Bo Gustavsson

Beskrivning

Skala 1:50 000

Lage

Dannemora Gruvor är belägna i Dannemora och Films socknar i Uppsala län på östra stranden av Gruvsjön.

Koordinaterna för flaggstången på Centralschaktets lave enligt rikets koordinatsystem (0^c 1938) är:

y = + 2 489 200,770 m
x = + 6 676 223,330 m

och gruvkartans koordinater för samma punkt är:

y = + 3 999,844 m
x = + 1 830,035 m

0-riktningen har vridits 136^c,45 864 medsols.

Nollplanet för gruvfältets avvägningssystem är 42,360 m över havet.

Geologi

Dannemoramalmen kan betecknas som en basisk skarnjärnmalm, med en manganhalt växlande mellan omkring 0,5 och 5 %. I regel är den mellan 2,5 – 3,5 % i Storrymningsfältet och mellan 0,5 – 2,0 % i övriga fält.

Järnhalten varierar vanligen betydligt både inom en och samma malmkropp och malmkropparna sinsemellan och uppgår till 40 – 55 % i de mest högvärdiga malmerna och till 25 – 40 % i mera lågvärdiga.

De huvudsakliga järn- och manganmineralen är magnetit respektive knebelit och dannemorit.

I Storrymningsfältets malmkroppar finns lokalt inlagringar av manganrika skarn, med manganhalter ställvis överstigande 10 %.

Malmgränserna är i allmänhet buktande och övergången mellan malm och sidosten är för det mesta successiv.

Malmerna är bundna till ett stråk av dolomitisk kalksten, i vilka de ingå som mer eller mindre böjda, tavelformiga kroppar. Kalkstenen omgives av hälleflinta och växellagrar delvis mycket intimt med sådan. Berggrunden genomsätts av ett stort antal eruptivgångar, av vilka de flesta kunna betecknas som grönstenar, medan ett fåtal är mer hälleflintliknande.

I Södernäsfältet, Konstängsfältet och Centralschaktet uppträder intrusioner av urgranit. I samband med dessa står bildningen av förekommande sulfidmalmer. Den mest uppmärksammade av dessa var den i Svavelgruvan, huvudsakligen en zinkblände-svavelkismalm.

Ett flertal förkastningssystem förekommer och ger upphov till tektoniskt komplicerade förhållanden.

Det malmförande området har strykningen SSV-NNO. Sidostupningen är i dagen nästan vertikal. Mot djupet lägger sig lagren mot VNV. Vid 350 m:s avvägning har sålunda stupningen lokalt sjunkit till 45 – 55° VNV. Fältstupningen är svår att fastställa men tycks dock vara brant nordlig.

Historik

Den äldsta nu kända handlingen angående gruvdriften är ett gåvobrev från år 1481 vari omtalas att malmstrecket nyligen upptäckts.

Nyårsdagen 1532 utfärdade Gustav Vasa ett privilegiebrev på "Dannemora berg" för Joakim Piper, vilken även erhöll rätt att utföra malm till Tyskland.

Från år 1545 bedrevs arbetet av ett av Gustav Vasa bildat bolag. Gruvorna som var belägna på kronojord tillhörde dock kronan.

Efter år 1640 erhöll enskilda rätt att bearbeta fyndigheten men äganderätten betraktades fortfarande som kronans.

Med 1723 års gruvstadga befästes delägarnas äganderätt till de gruvor de då bearbetade.

Det nuvarande bolaget Aktiebolaget Dannemora Gruvor bildades år 1937 med Fagersta Bruks AB, Stora Kopparbergs Bergslags AB och AB Iggesunds Bruk som delägare.

Gruvornas äldre historia fram till år 1879 är beskriven av J. Wahlund.

Uppfordringen skedde under äldre tider i ett flertal uppfordringsanläggningar men blev år 1955 helt överflyttad till det samma år färdigställda Centralschaktet med tillhörande sovrings- och anrikningsverk.

Utmål

Före år 1773 bedrevs malmbrytning inom ett stort antal mindre utmål men även i malmernas utlöpare utanför dessa. Med anledning härav tilldelades intressenterna den 24 november 1773 ett större utmål som i öster begränsades av en sydväst-nordöstlig linje mellan två angivna punkter och i norr och söder av mot denna baslinje vinkelräta linjer genom dessa punkter fram till Gruvsjöns strand. Utmålet "följde sjölandet åt och innefattar jemväl alla the malmarbeten som inom förbeskrevne längd kunde komma att drifvas i wäster från Grufvorne under Siöbotten". Detta utmål kallas Gamla Odalutmålet.

Enligt 1741 och 1757 års förordningar erhöll intressenterna ytterligare 16 utmål belägna norr, öster och söder om Galmla Odalutmålet. Den 20 december 1844 beviljades intressenterna tillstånd att sammanslå de 16 utmålen med Gamla Odalutmålet till ett utmål.

Den år 1844 till Gamla Odalutmålet lagda ytan är inom Films socken 690.626 m^2 och inom Dannemora socken 1.269.680 m^2.

Gruvkarta

Gruvkartans horisontalblad har konstruerats på cronaflexark, på vilka alla koordinatlinjer, all gemensam text och ändpunktsmarkering för de vertikala skärningsplanens spårlinjer tryckts i offset från ett original upprättat enligt ett plastgravyrförfarande, astrascribe, med monterade texter på tryckta folier. Vertikalbladen har framställts på motsvarande sätt. Vart och ett av dessa ark, jämte ritade figurer har därefter tryckts i tre exemplar, två exemplar på Tumba Gruvkartepapper för gruvägaren och Kungl. Kommerskollegium och ett exemplar på transparenta ritpappret Pyramid III för bergmästarämbetet.

De båda förstnämda exemplaren har färdigställts med geologiska och topografiska beteckningar i Winsor & Newton's färger, medan Pyramid III exemplaret färglagts med Stabilo färgpennor.

Enligt Kungl. Kommerskollegii medgivande har i det geologiska beteckningsschemat införts beteckning för järnbindig kalksten varmed avses en av finkornig magnetit impregnerad kalksten med en järnhalt varierande mellan 0 och 25 %.

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Ritnätt copyright Arvid Brandberg, Stockholm

Dannemora gruvors odalutmål

B 1

Skala 1:1000

Topografiskt dagblad

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Ruttnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

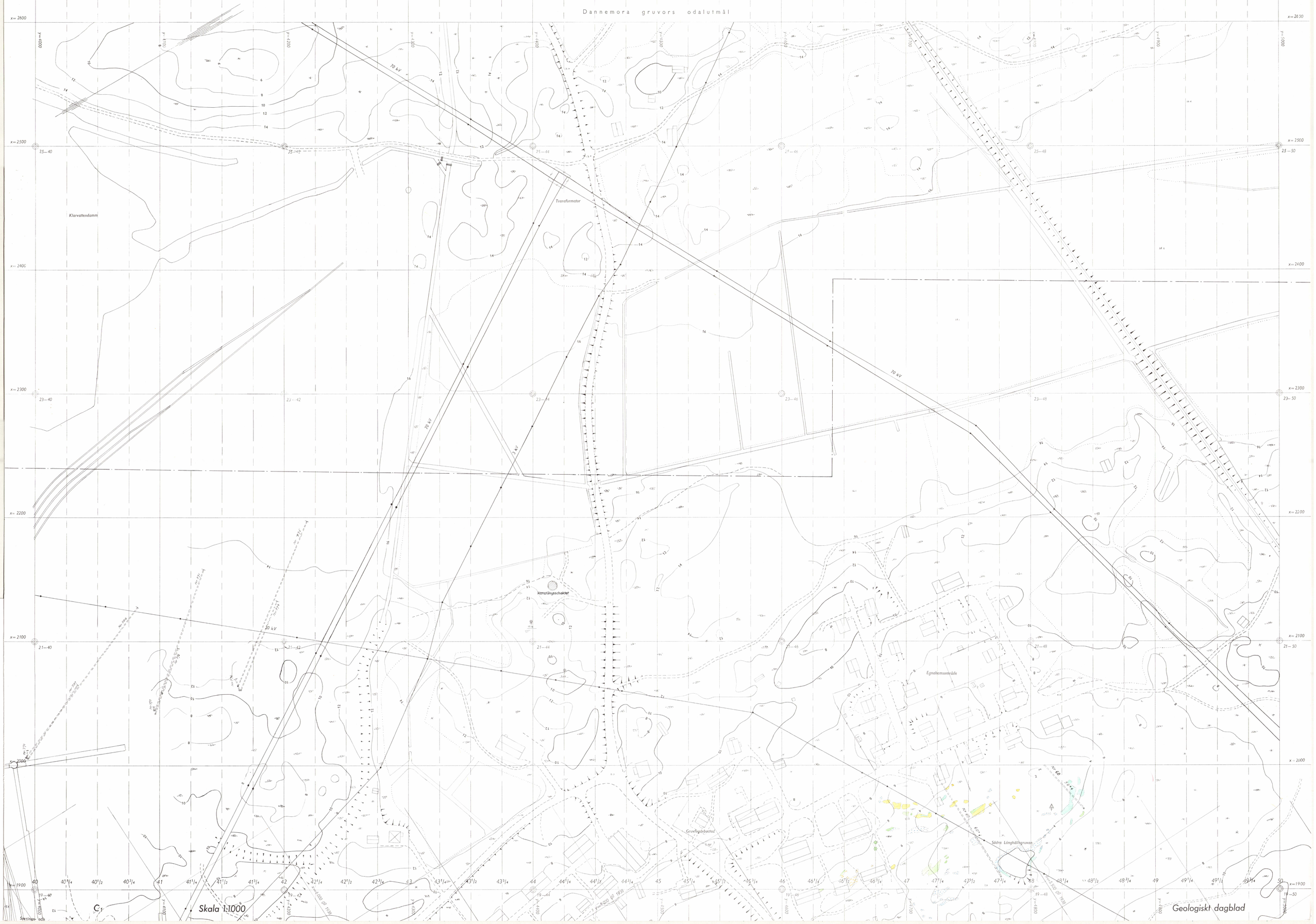

C1

Skala 1:1000

Geologiskt dagblad

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnätt copyright Arvid Brandberg, Stockholm

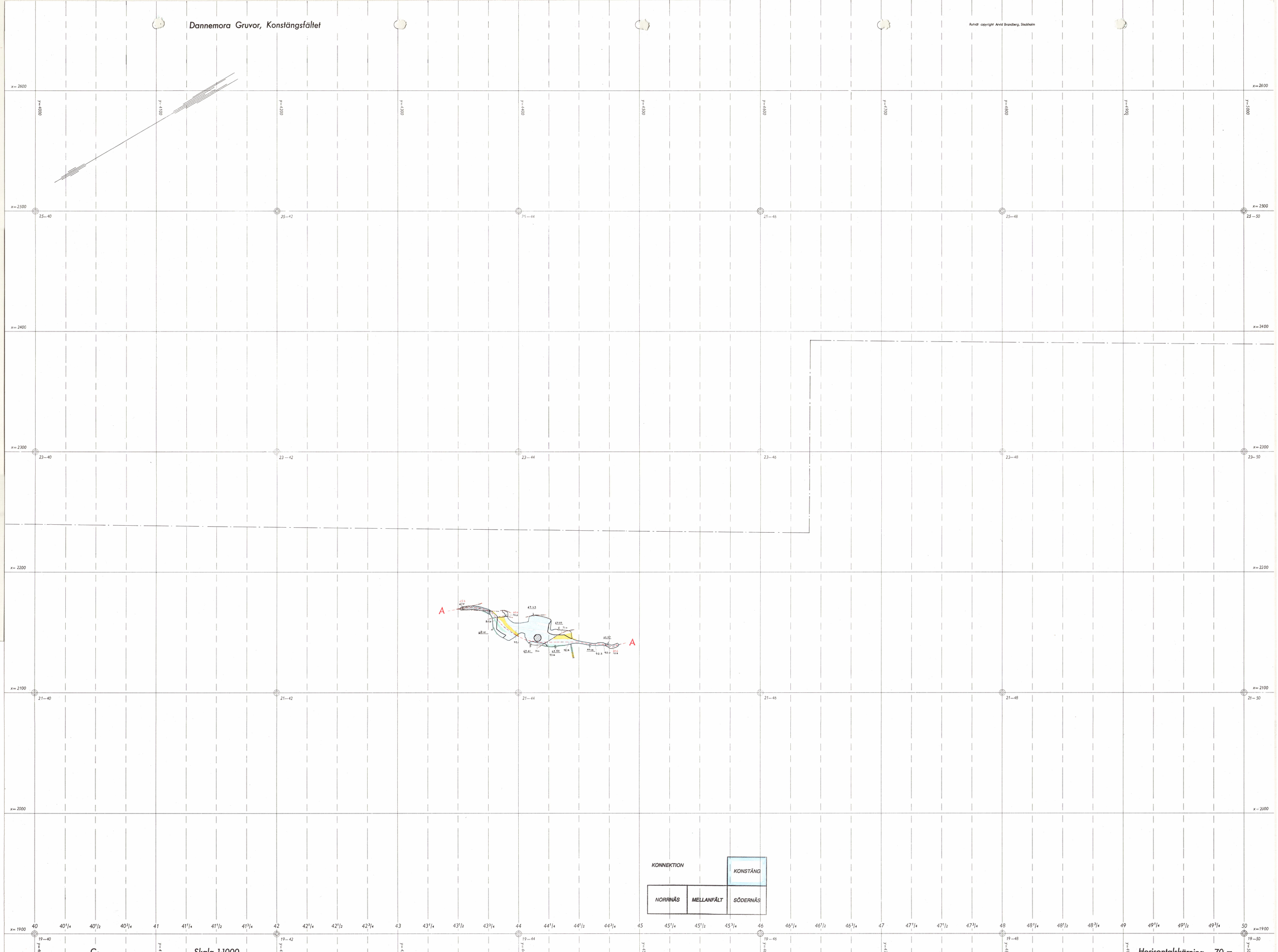

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Ritnätt copyright Arvid Brandberg, Stockholm

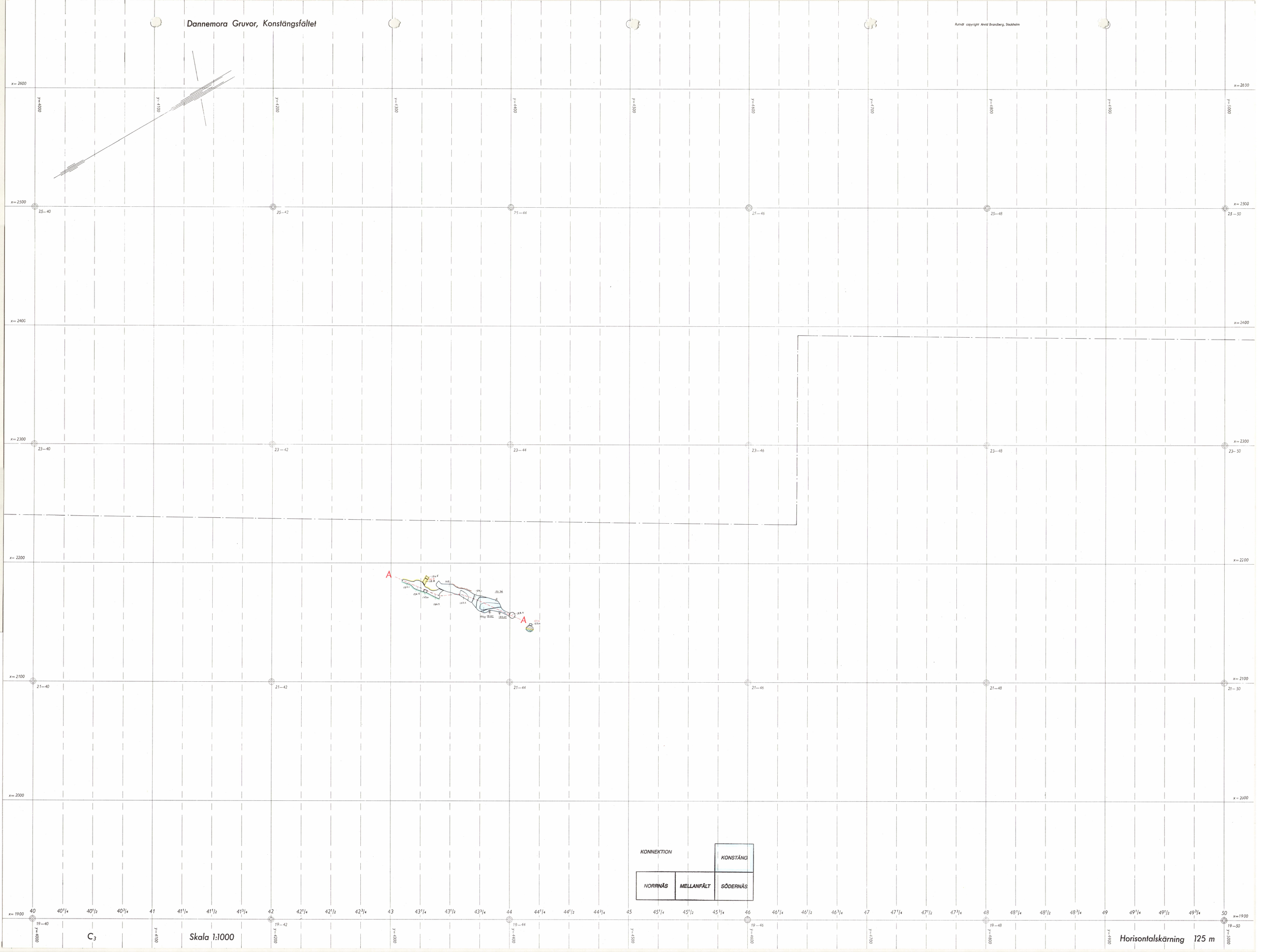

C3

Skala 1:1000

Horisontalskärning 125 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Ritnätt copyright Arvid Brandberg, Stockholm

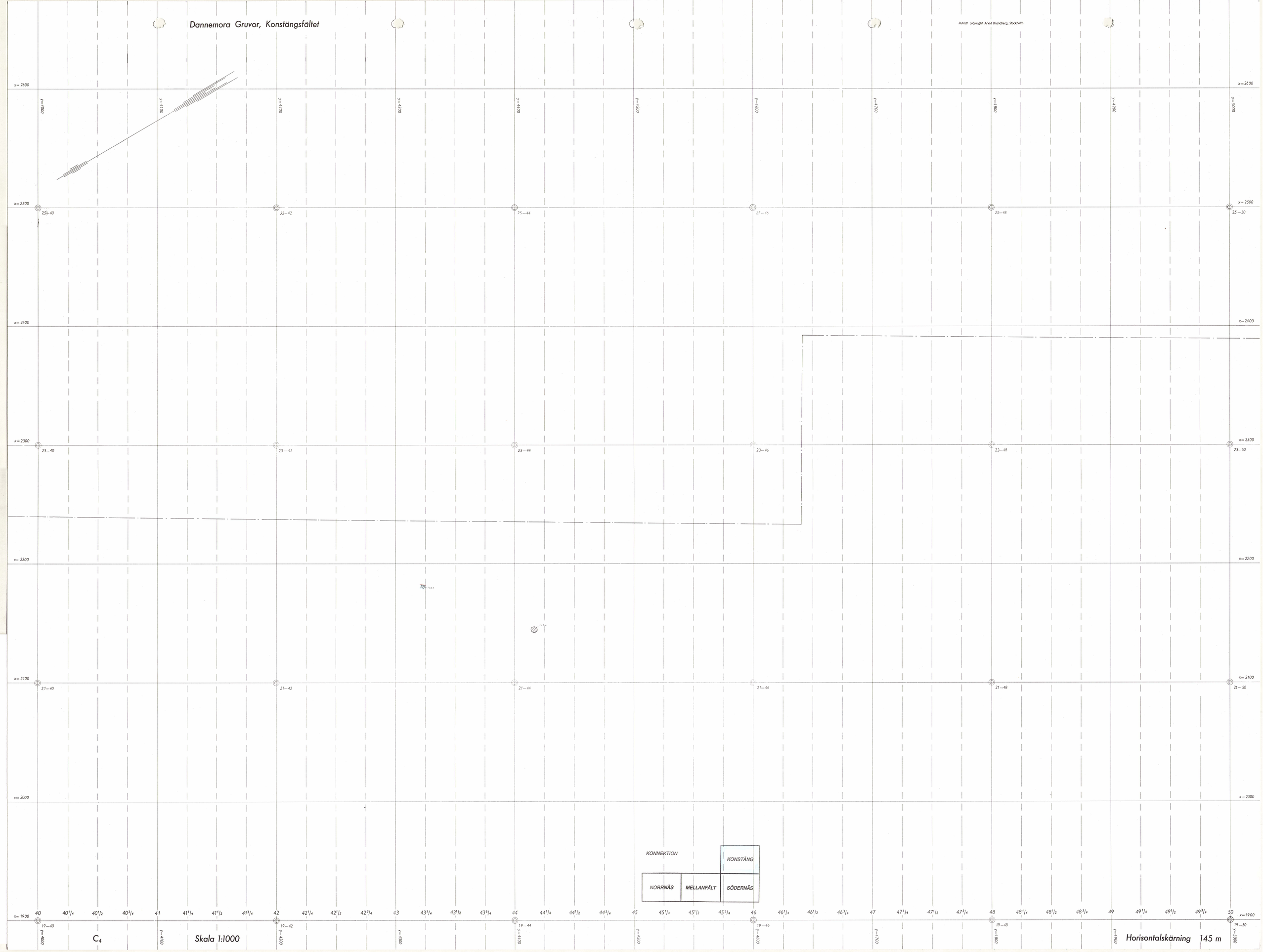

C4

Skala 1:1000

Horisontalskärning 145 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

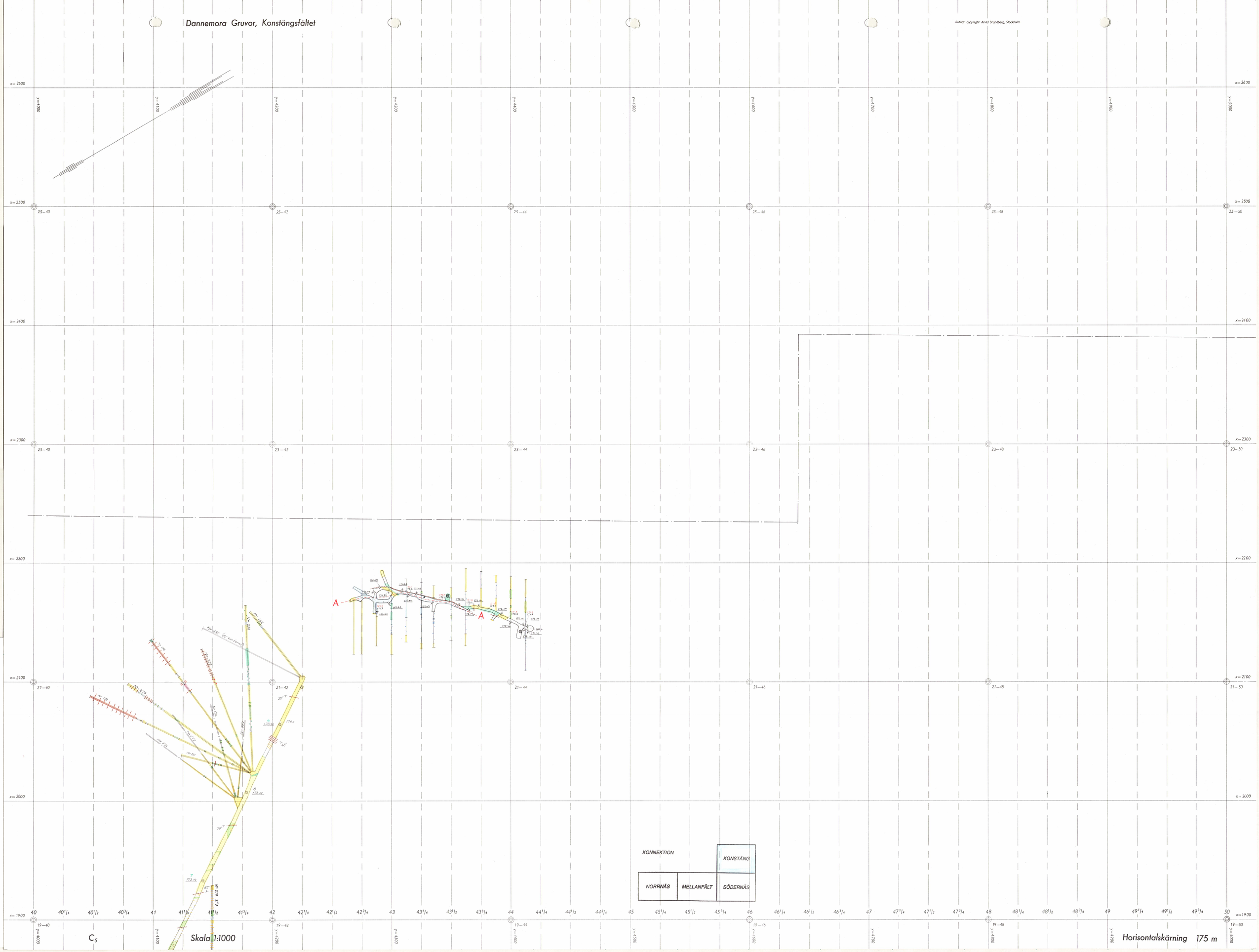

C_5

Skala 1:1000

Horisontalskärning 175 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

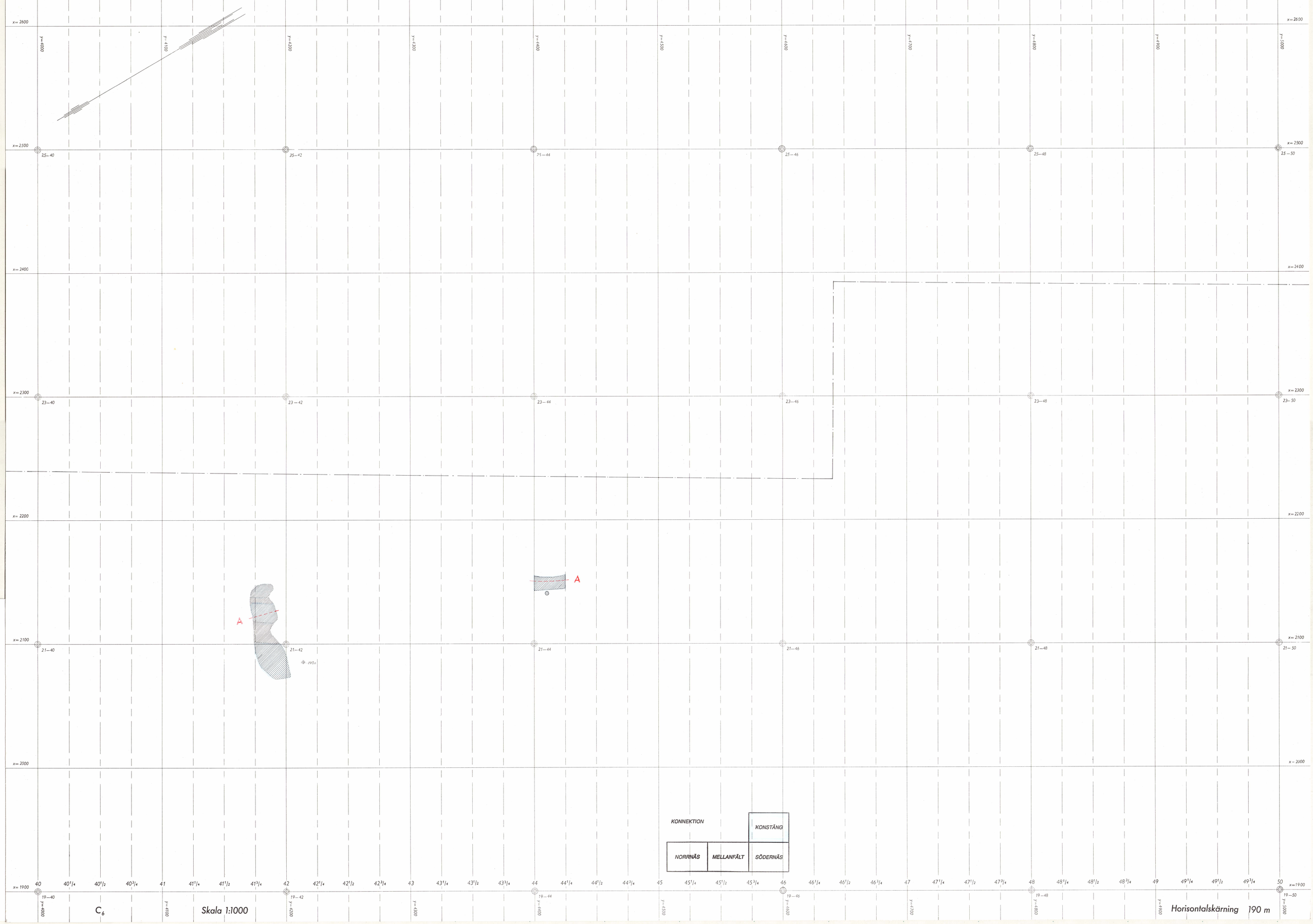

C_6

Skala 1:1000

Horisontalskärning 190 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

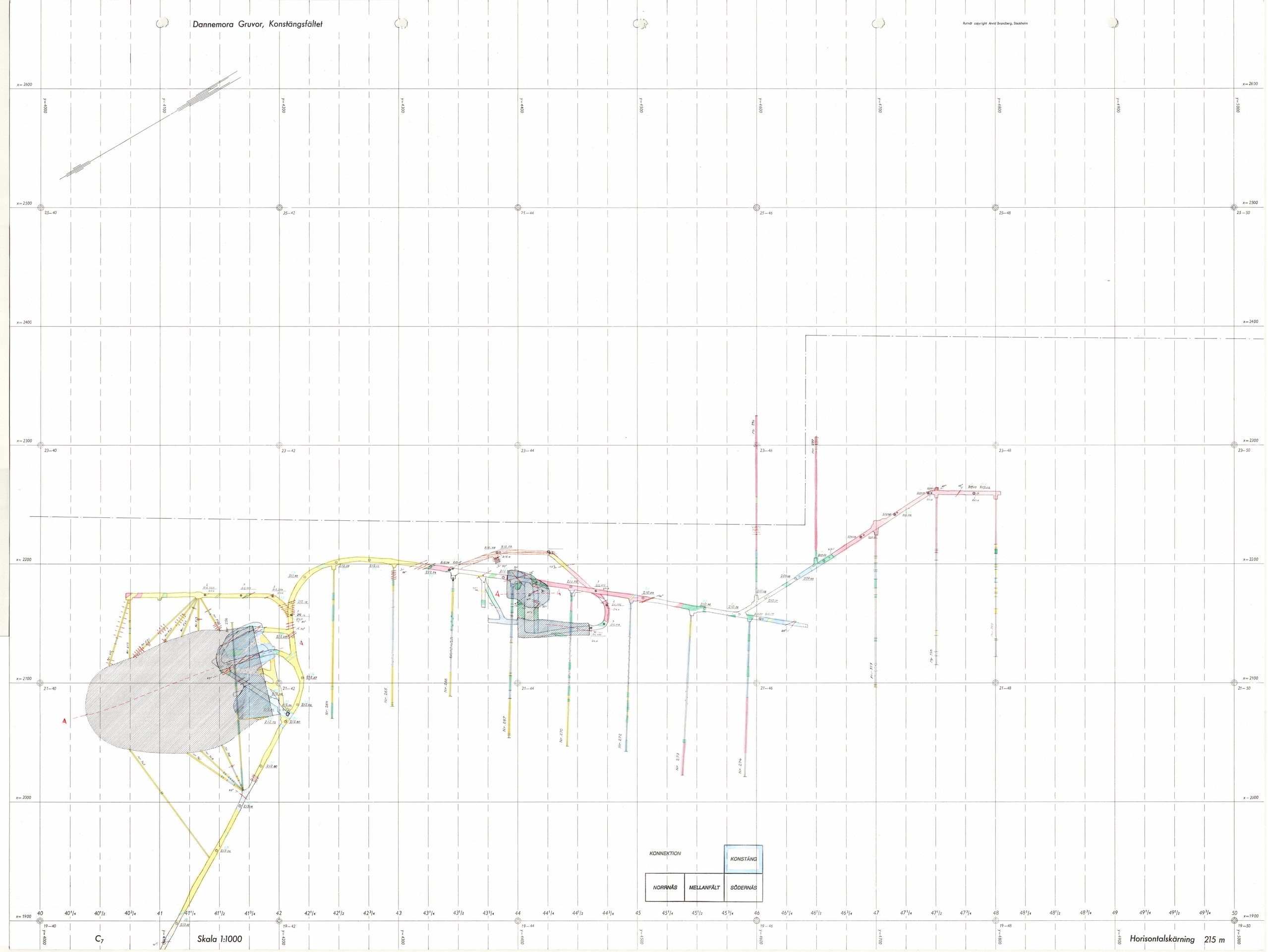

C7

Skala 1:1000

Horisontalskärning 215 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Ruttnätt copyright Arvid Brandberg, Stockholm

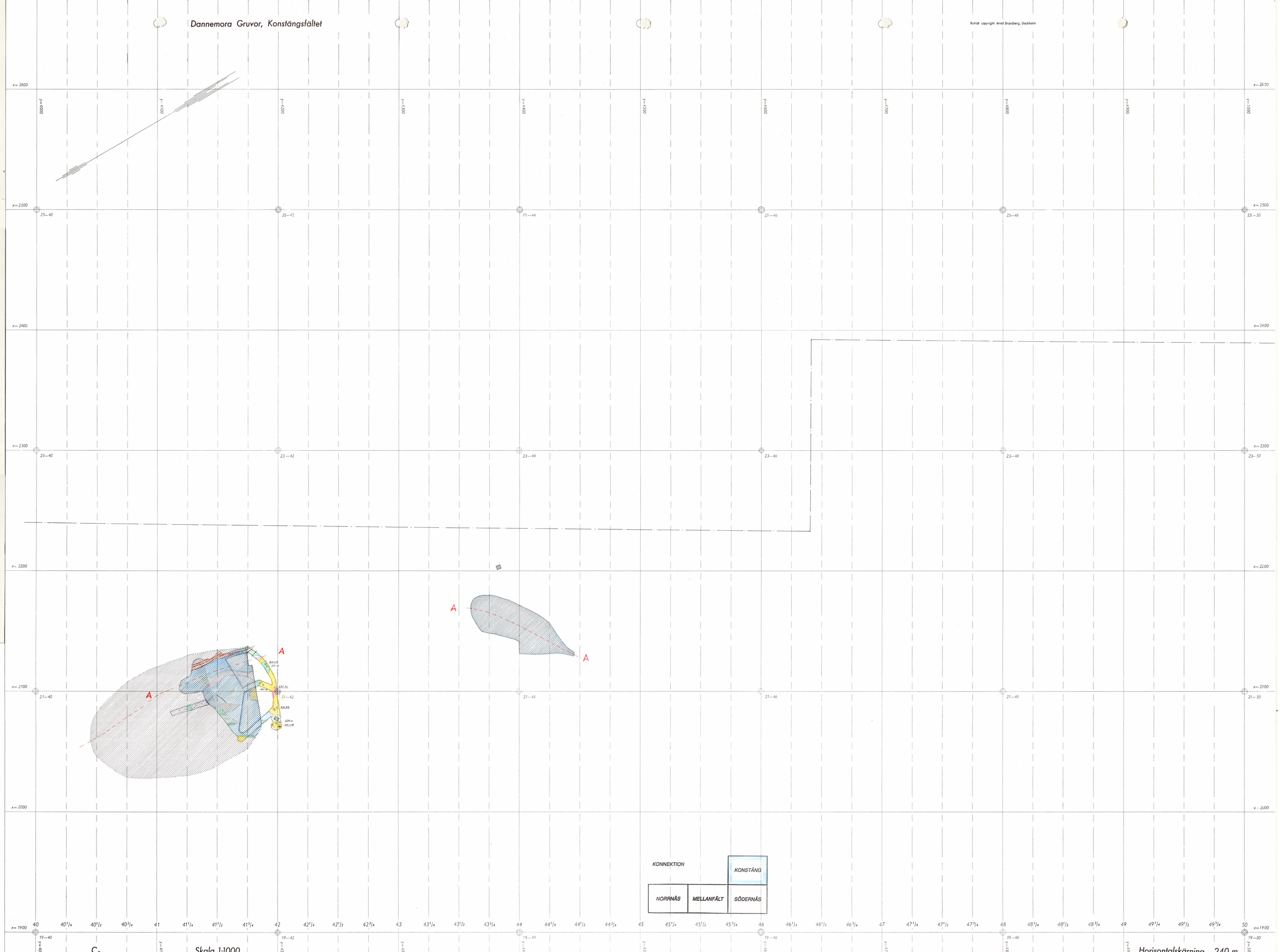

C_8

Skala 1:1000

Horisontalskärning 240 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Ritnätt copyright Arvid Brandberg, Stockholm

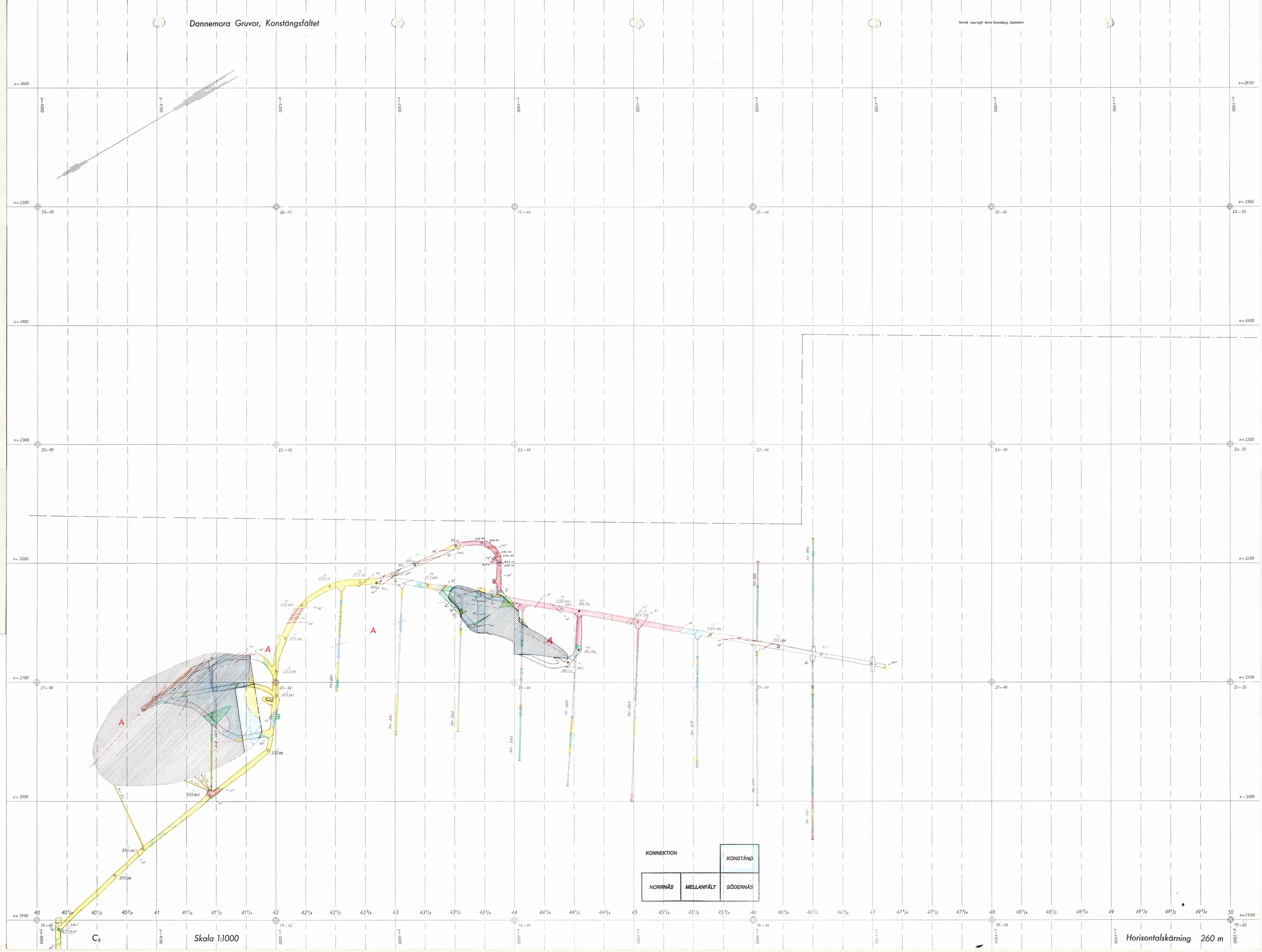

C9

Skala 1:1000

Horisontalskärning 260 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Ritnätt copyright Arvid Brandberg, Stockholm

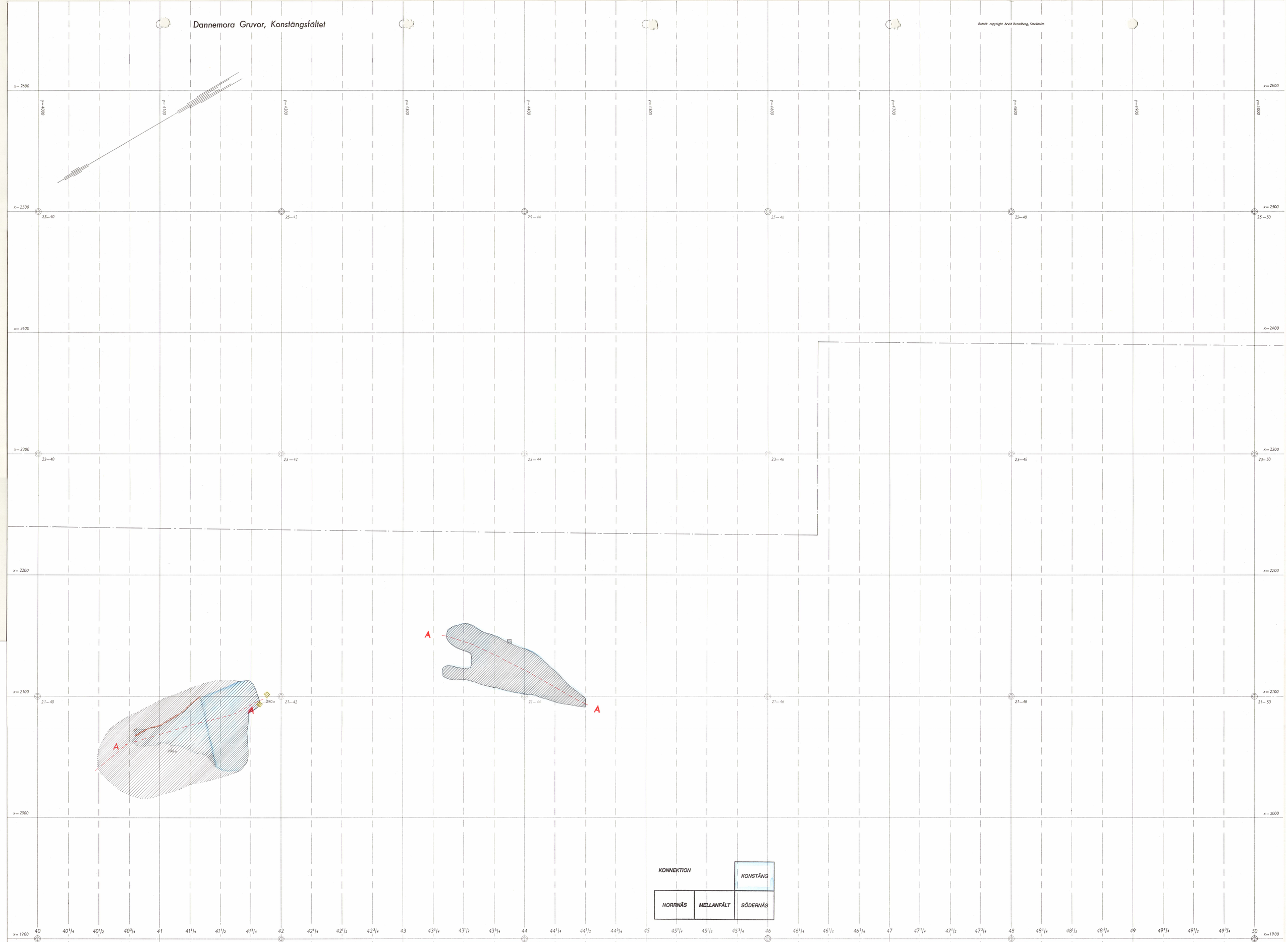

C_{10}

Skala 1:1000

Horisontalskärning 290 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

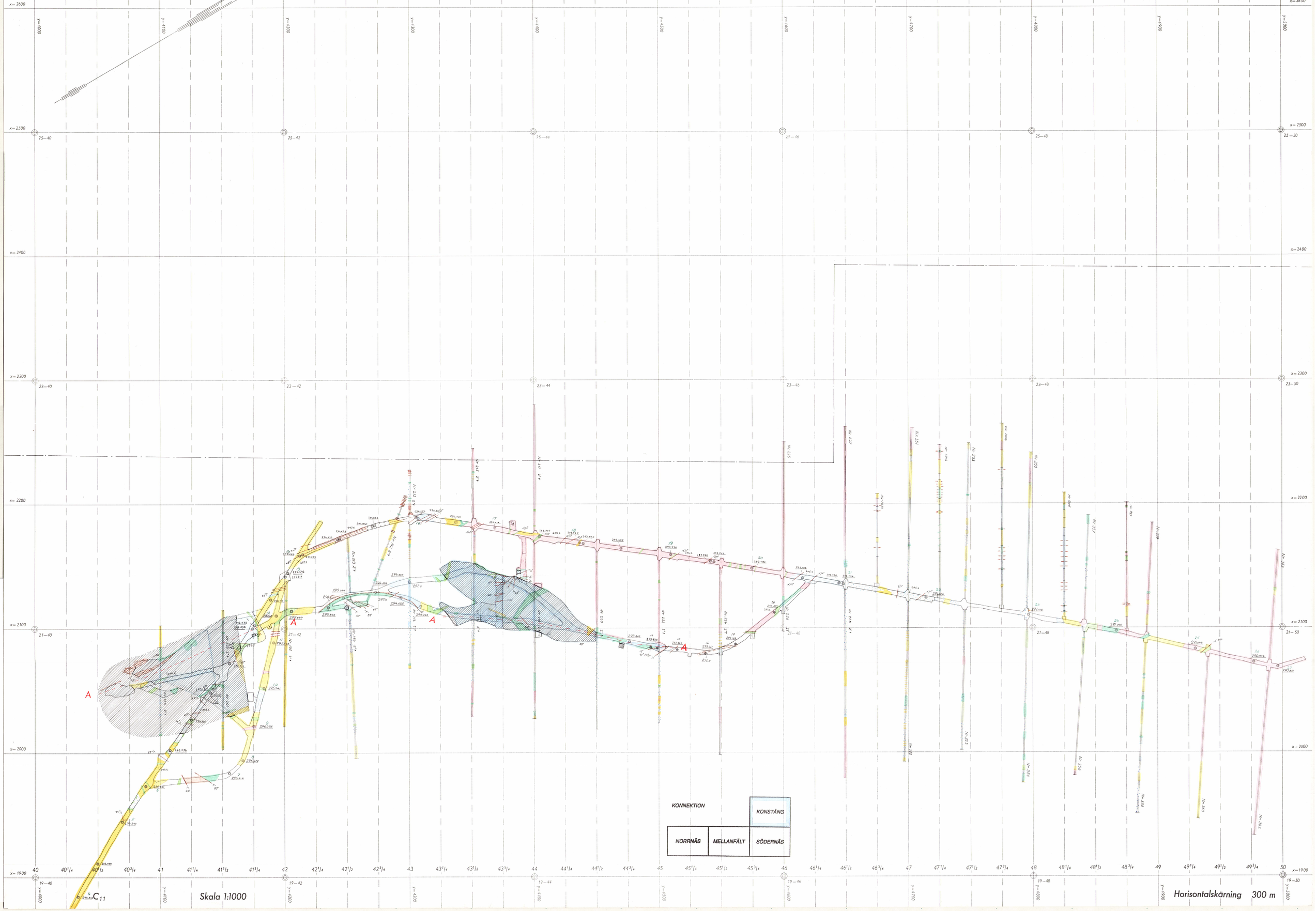

C11

Skala 1:1000

Horisontalskärning 300 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

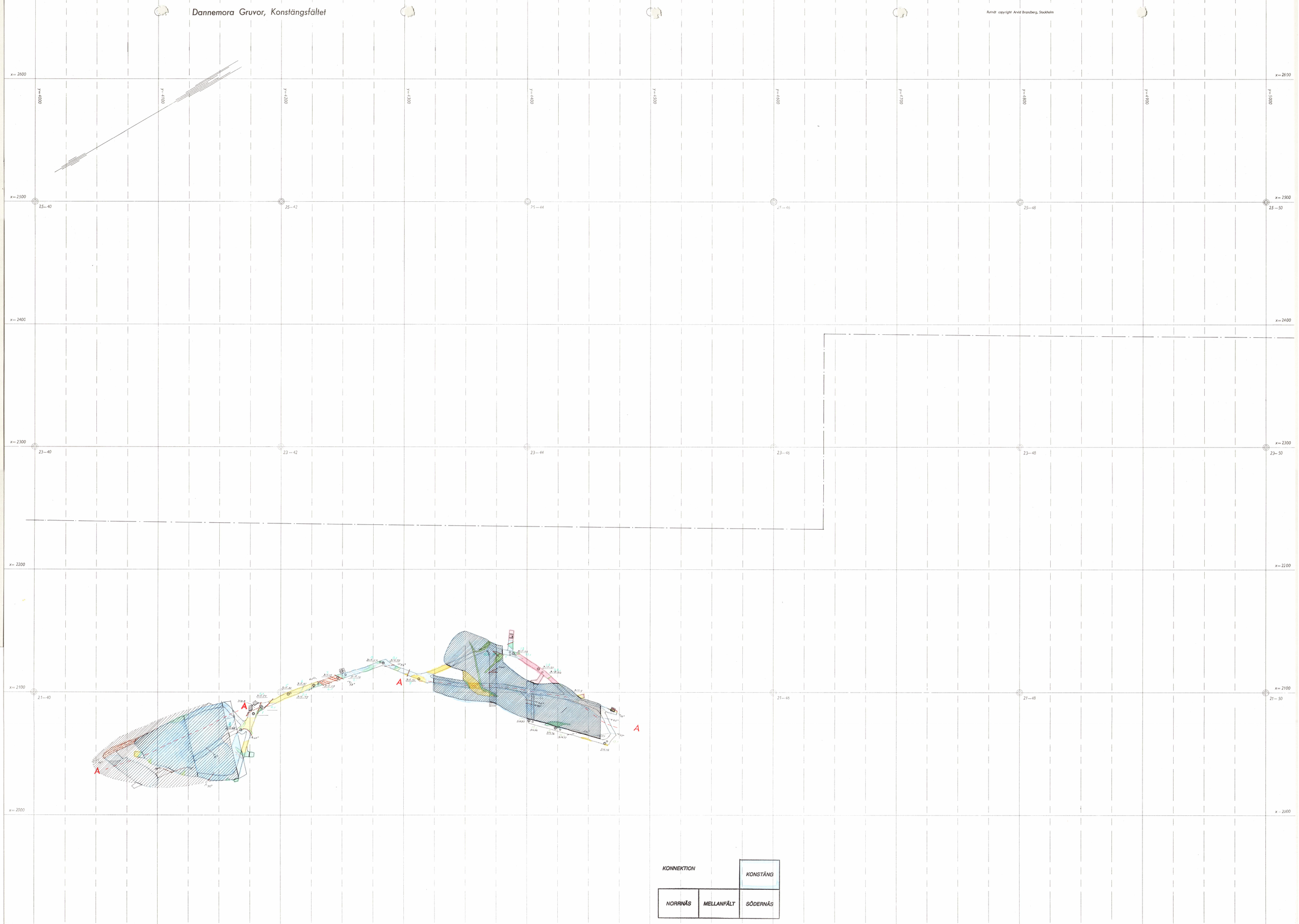

C_{12}

Skala 1:1000

Horisontalskärning 318 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Ritnätt copyright Arvid Brandberg, Stockholm

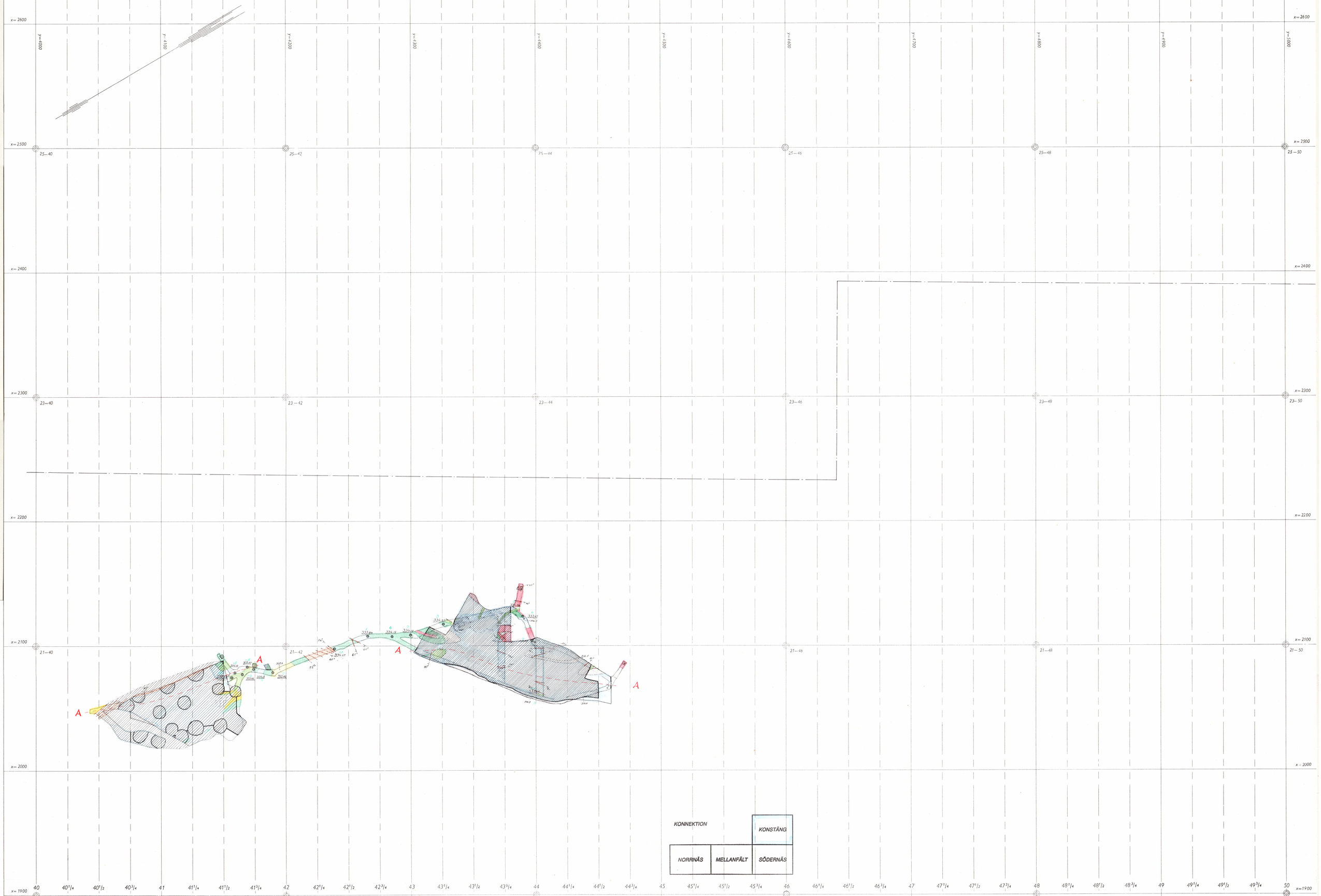

C_{13}

Skala 1:1000

Horisontalskärning 337 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnätt copyright Arvid Brandberg, Stockholm

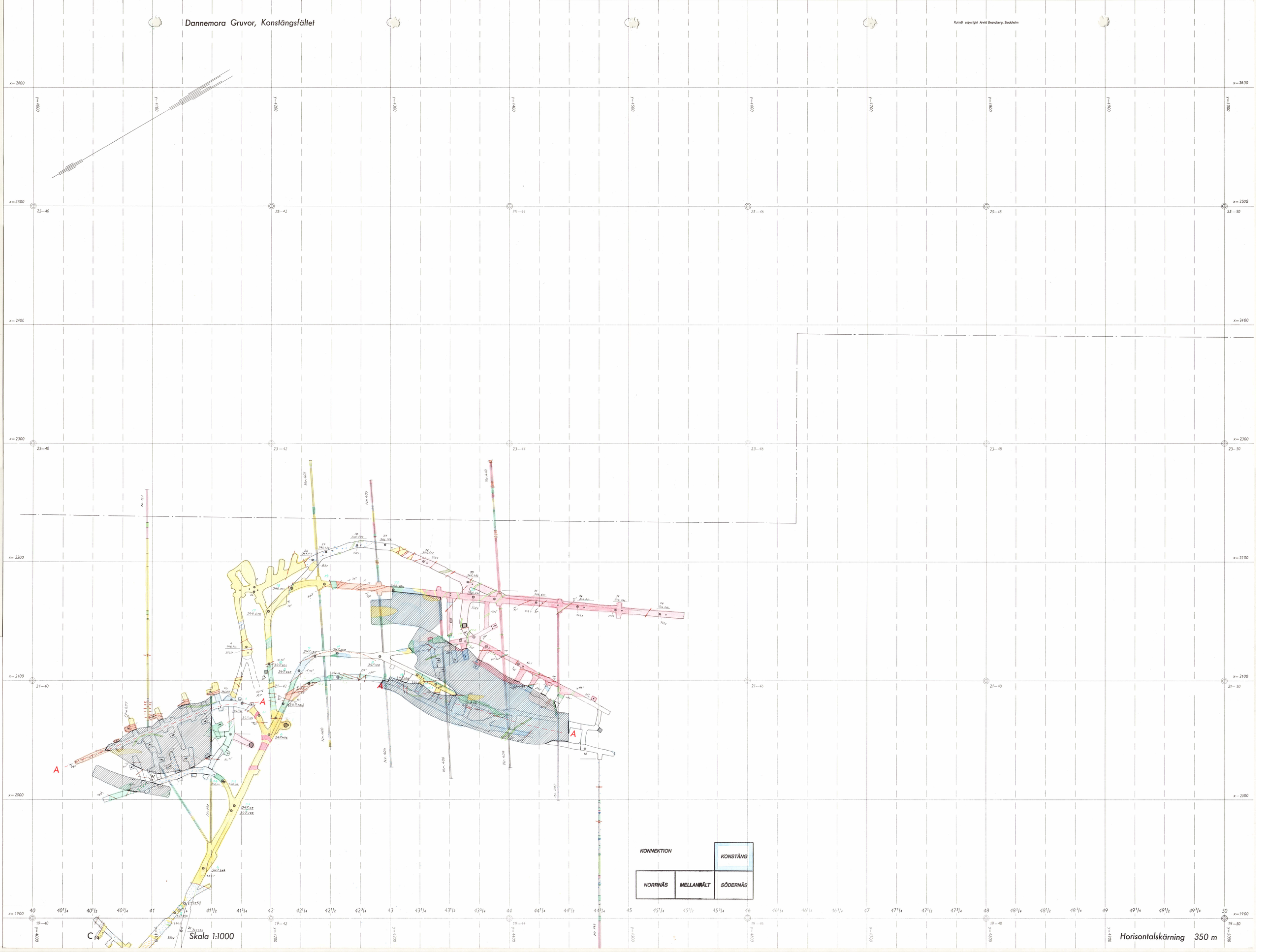

C 14

Skala 1:1000

Horisontalskärning 350 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

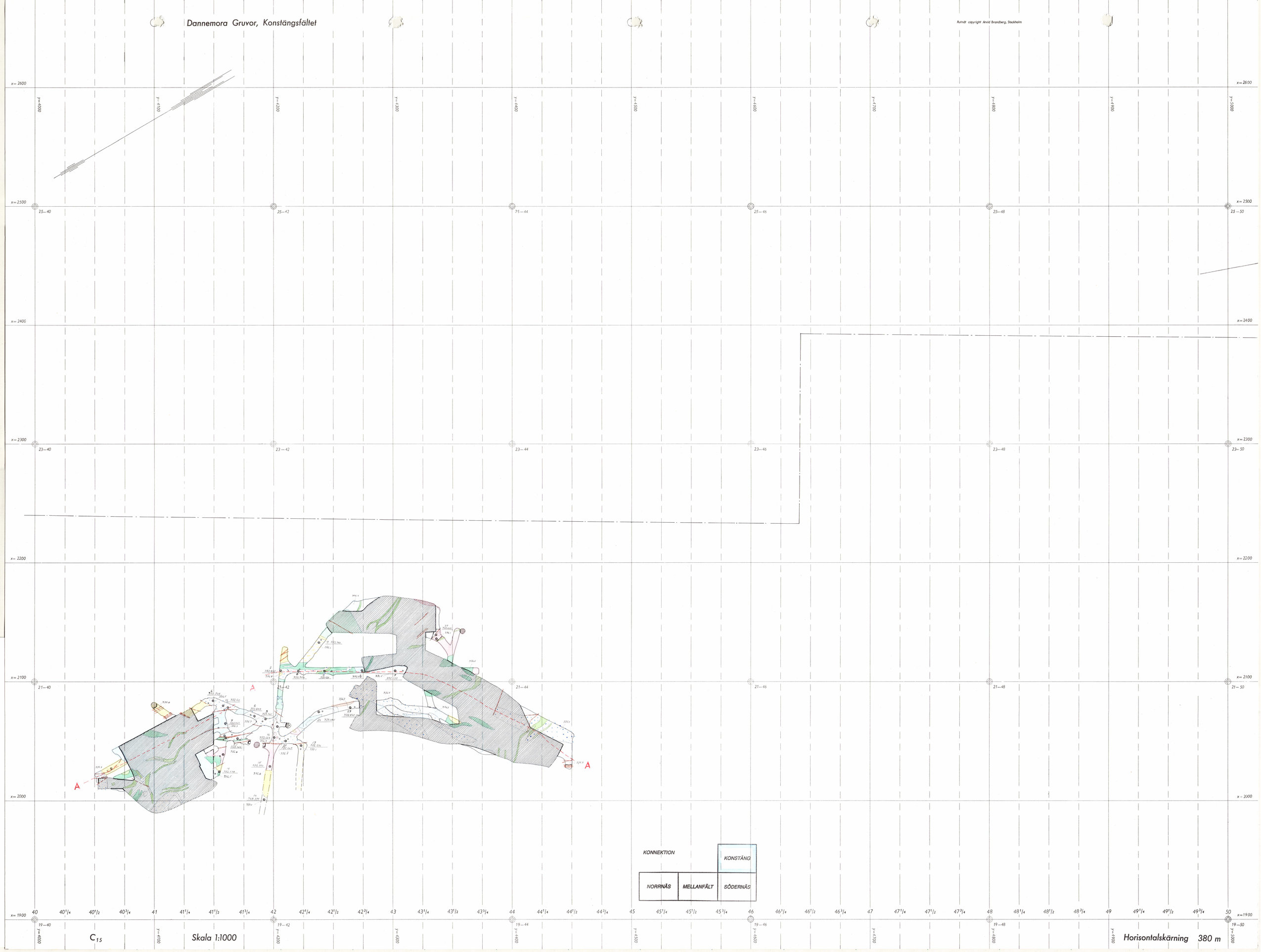

C_{15}

Skala 1:1000

Horisontalskärning 380 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

C 16

Skala 1:1000

Horisontalskärning 405

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

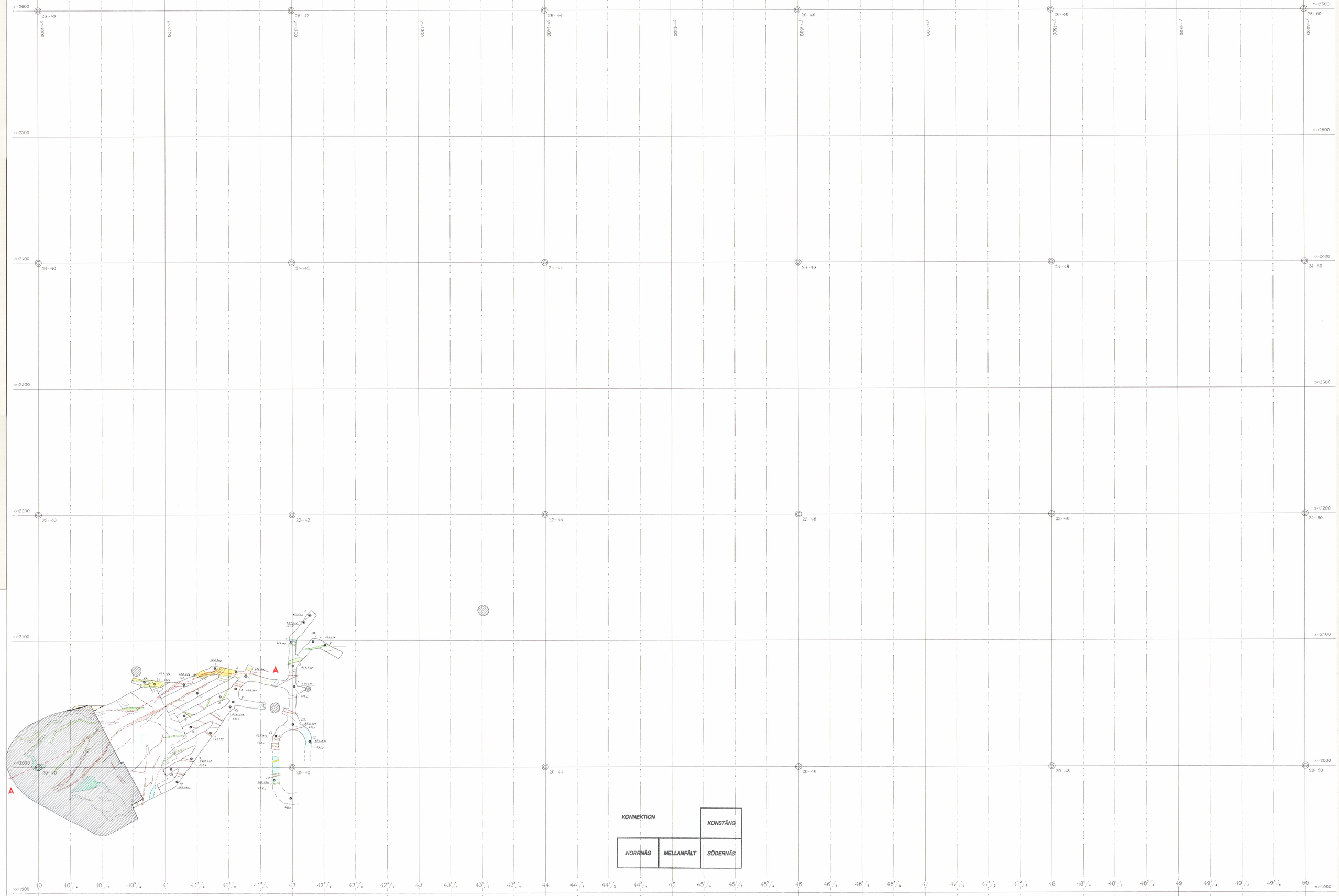

C 17

Skala 1:1000

Horisontalskärning 434

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

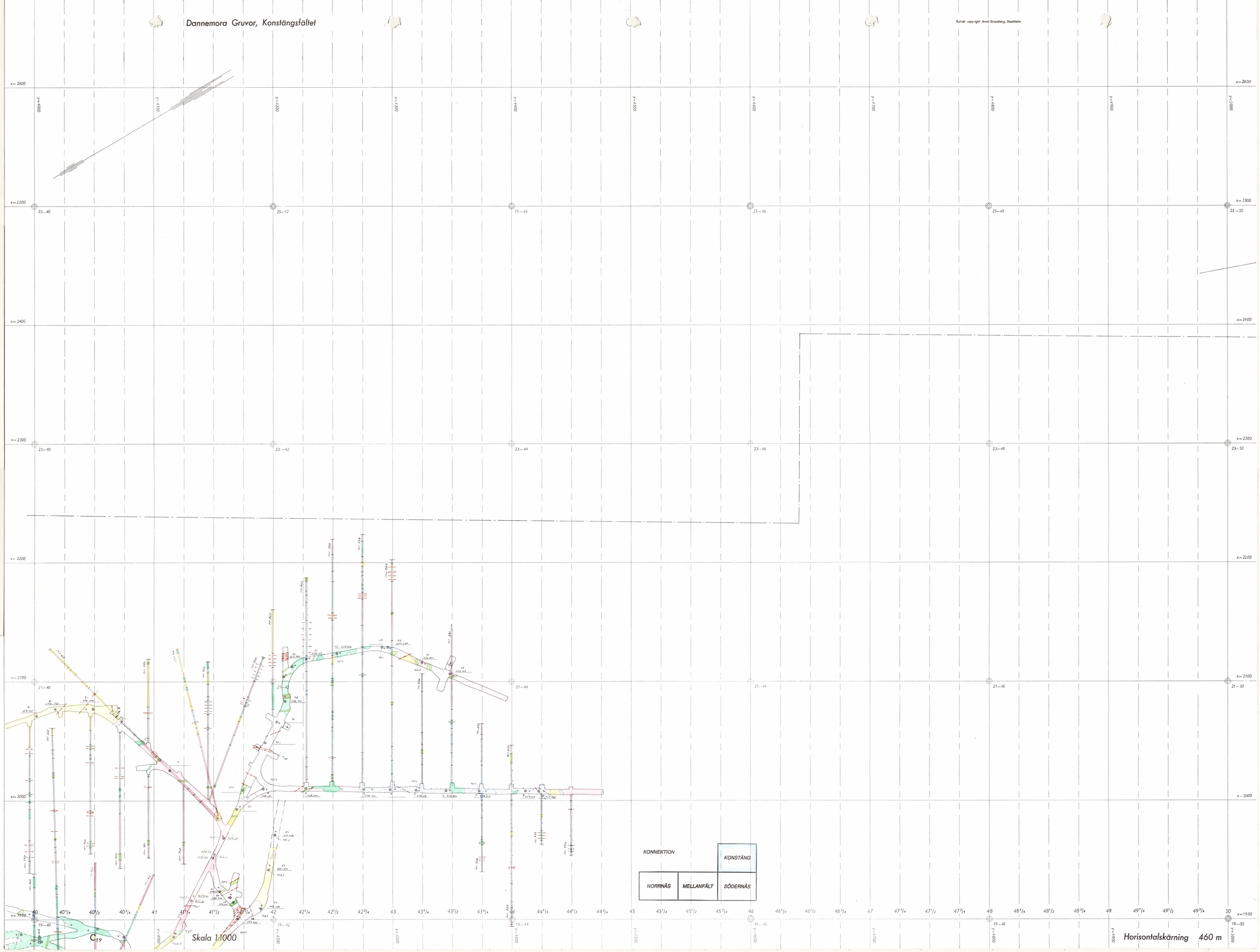

C 19

Skala 1:1000

Horisontalskärning 460 m

Dannemora Gruvor, Konstängsfältet

Rutnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

E_1 Skala 1:1000

Längdprofil A—A

Rutnät copyright Arvid Brandberg, Stockholm

0
20
40
60
80
100
120
140
160
180
200
220
240
260
280
300
320
340
360
380
400
420
440
460
480
500
520
540
560
580
600
620
640
660
680
700

H_1 Skala 1:1000

Borrhålsblad 1